

Otázka dodávek nafty v Evropě půl milionu barelů denně

bruegel.org/blog-post/europes-half-million-barrels-day-diesel-supply-question-1

1. [Domov](#)
2. / [Publikace](#)
3. / [Blog](#)

Příspěvek na blogu

Nové embargo Evropské unie na ruské ropné produkty by nemělo ovlivnit dodávky a ceny nafty v EU, ale mohlo by podpořit přesměrování ze strany Ruska.

Datum vydání

9. února 2023

Autoři

[Ben McWilliams](#) [Simone Tagliapietra](#) [Georg Zachmann](#)

Během několika posledních let asi 40 % nafty dovezené Evropskou unií pocházelo z Ruska. Po ruské invazi na Ukrajinu tento podíl neklesl. V průběhu roku 2022 dovážela EU z Ruska každý měsíc přibližně 2 miliony tun nafty, neboli půl milionu barelů denně.

Dne 5. února však EU začala uplatňovat embargo na ruské ropné produkty – především naftu – a připojila se tak ke Spojeným státům, Spojenému království, Austrálii a Kanadě, které zákazy zavedly již loni. Embargo EU na ruské ropné produkty doplňuje embargo na dodávky ruské surové ropy, které bylo zavedeno 5. prosince. Dovoz těžkého topného oleje a nafty z Ruska do EU byl již z velké části ukončen (obrázek 1, první panel).

Nové embargo je posíleno systémem cenového stropu EU/G7, podle kterého je zakázáno poskytování pojišťovacích a přepravních služeb souvisejících s přepravou ruských ropných produktů do třetích zemí, pokud není ověřeno, že produkty byly prodávány pod cenovým stropem. Služby se sídlem v EU/G7 pokrývají 70 % cest přepravujících ruské ropné produkty, a strop si tak klade za cíl omezit příjmy, které by Rusko mohlo vydělat přesměrováním vývozu nafty ze zemí, které bojkotují ruské ropné produkty, do zemí, které

tak neučiní . Cenový strop pro naftu byl stanoven na 100 USD, nad nedávnými odhady trhu před tímto stropem byl zaveden, což znamená, že strop nebude mít zpočátku velký dopad .

Dovoz nafty, která je ekonomicky významný pro její použití v dopravě, tvoří asi 20 % nabídky EU. EU proto bude muset nahradit ruský dovoz, který představuje asi 8 % celkové měsíční nabídky, buď snížením poptávky, nebo zvýšením dovozu odjinud.

Trhy s naftou byly posledních 12 měsíců napjaté. 80 % nafty z EU, která se nedováží, se rafinuje na domácím trhu, i když převážně z dovážené ropy (obrázek 1, druhý panel). Ještě před ruskou invazí na Ukrajinu ceny na čerpacích stanicích v Evropě rostly, hlavně kvůli rostoucí poptávce po dopravě po pandemii (obrázek 2). V druhé polovině roku 2021 nedostatek zemního plynu a explodující ceny také vytáhly ceny nafty, za prvé proto, že zemní plyn je surovinou v procesu rafinace, a za druhé proto, že nafta je v určitých aplikacích náhradou zemního plynu.

Embargo na naftu: Zásobování EU je bezpečné

EU neočekává náhlé výpadky dodávek nafty nebo zvýšení cen v důsledku nového embarga. Průmysl má měsíce na přípravu, zásoby jsou vysoké a dovoz nafty z Ruska mohou být nahrazeni alternativními dodavateli, pokud za to kupující z EU chtějí zaplatit (obrázek 3).

Z dlouhodobého hlediska je dopad na globální trhy a ceny nafty nejistý. Pokud EU vstoupí na nové trhy, kde bude nakupovat neruskou naftu, ceny by mohly vzrůst. Nejúčinnějším nástrojem, který mají EU a spojenci G7 k dispozici ke zmírnění možného růstu cen, by bylo snížení celkové poptávky po naftě. Toho by bylo možné dosáhnout prostřednictvím opatření , včetně snížení rychlostních limitů na dálnicích alespoň o 10 km/h, podpory používání veřejné dopravy, omezení přístupu soukromých automobilů na silnice ve

velkých městech, zvýšení sdílení automobilů, podpory postupů ke snížení spotřeby paliva, a podpora efektivního řízení ve vztahu k nákladním vozidlům a doručování zboží.

Cenový strop: globální přeskupení trhů s naftou?

Kromě snižování poptávky, kdy EU přechází k jiným dodavatelům než k Rusku, bude zásadní otázkou, zda Rusko dokáže přesměrovat půl milionu barelů nafty denně, které dříve prodávalo do EU. To závisí na i) poskytování západních přepravních a pojišťovacích služeb, na které se vztahuje cenový strop, a ii) hledání nových kupců.

EU stanovila cenový strop na 100 dolarů za barel pro ropné produkty, včetně nafty, které se obchodují s prémie za ropu. Kromě toho byl také zaveden strop 45 dolarů za barel pro ropné produkty, které se prodávají se slevou, jako je topný olej a některé druhy nafty. Vzhledem k tomu, že ruská nafta se před zavedením stropu stejně prodávala za ceny pod 100 USD, bude bezprostřední výzvou Ruska spíše hledání nových kupců než starost o dopravu nebo pojištění.

Na rozdíl od ropy Indie a Čína zatím neprojeví velkou chuť na zvýšení dovozu nafty z Ruska, protože raději nadále využívají své značné domácí rafinérské kapacity.

Jedním z pravděpodobných výsledků nového embarga EU a mechanismu cenového stropu je, že Rusko zvýší vývoz nafty do zemí, které vyvázejí naftu do EU, v procesu globálního přesměrování. Mezi kandidáty patří Egypt, Turecko, Alžírsko a Maroko, zatímco delší obchodní cesty by mohly zahrnovat země Blízkého východu, jako jsou Spojené arabské emiráty a Saúdská Arábie. Mohli by si koupit zlevněnou ruskou naftu a zároveň nainstalovat další kapacitu rafinérií, aby pomohli uhasit žízňivý evropský trh. Nebo pokud EU zvýší dovoz nafty ze Spojených států, ruská nafta by mohla proudit k současným americkým zákazníkům v

Latinské Americe. Rusko se také bude snažit upravit svou domácí rafinérskou kapacitu a vyvážet buď více ropy nebo rafinovaných produktů, v závislosti na podmínkách trhu a cenového stropu.

Úroveň cenového stropu by proto měla být smysluplná, pokud má tato obchodní reorientace snížit ruské příjmy. Pokud se ukáže, že tomu tak není, cenový strop by měl být snížen ze 100 USD na výrazně nižší úroveň. V opačném případě budou EU a aliance G7 nadále usnadňovat ruský vývoz nafty přesměrováním na nové trhy.

Francouzské stávky a čínský export

Embargo a cenový strop neprobíhají ve vakuu. Trhy s naftou budou nadále ovlivňovat širší globální ekonomické síly. Zvláště významné jsou dva faktory (obrázek 5).

Prvním je pokračující průmyslové napětí ve Francii, kde v posledních měsících průmyslová akce snížila produkci nafty z rafinérií. Druhý se týká objemu ropných produktů povolených pro vývoz z Číny. Čínská vládní politika již řadu let přísně reguluje objemy vývozu nafty a ve druhé polovině roku 2021 byly povolené objemy dramaticky sníženy. Dosud však v roce 2023 neustále přibývalo vývozních povolení.

Scénář, ve kterém se Rusko snaží přesměrovat vývoz nafty, zatímco bude pokračovat nízká produkce z francouzských rafinérií a Čína zpřísní vývozní kvóty nafty, by v roce 2023 vyvolal značný tlak na ceny nafty.

Poznámka: obrázek porovnává vývoz ruské nafty do EU v listopadu 2022 se snížením výroby nafty ve Francii v říjnu 2022 v důsledku stávek a náš odhad možného kolísání čínského vývozu nafty v průběhu roku 2023. Vycházíme z čínského vývozu nafty v H1 2021 v průměru přibližně 0,5 mb/d, poté v průměru 0,1 mb/d na dalších 12 měsících po zpřísnění vývozních kvót. V posledních měsících roku 2022 byl čínský export nafty hlášen na 0,4 mb/d v září a 0,7 mb/d v

prosinci. Existuje tedy potenciál, že vývoz ropy zůstane zvýšený, ale budoucí politika čínské vlády ohledně udělování vývozních kvót není jasná.

Jak vyhodnotit embargo a cenový strop?

EU je dobře připravena a v případě potřeby bude moci odebrat ropy z nových trhů. Dopad na globální ceny bude záviset na tom, do jaké míry budou EU a spojenci G7 schopni snížit poptávku, na schopnosti Ruska přeměňovat export a na širších globálních silách.

I když bude i nadále nastaven na velkorysou úroveň, cenový strop povzbudí Rusko, aby postupně hledalo přepravní a pojišťovací služby jinde. Zastavení ruského vývozu do EU znamená, že světový obchod s ropou bude dále rozdělen na bloky sankcionující Rusko a bloky bez sankcí vůči Rusku.

Aliance EU a G7 čelí dvěma výzvám. Prvním je rozsah, v jakém EU zpětně dováží ruskou ropy ze třetích zemí, které mísí různé druhy ropy, aby zakryly původ, nebo které jednoduše nahrazují domácí spotřebu ruským dovozem. Jasnou možností by bylo snížit cenový strop, takže třetí země musí z Ruska získat značné slevy, aby mohly tento obchod usnadňovat.

Druhá výzva se týká informací, které bude mít EU a aliance G7 přesně o tom, kam a za jakou cenu proudí ruský export. Již nyní je obtížné určit, kolik příjmů může Rusko získat z nových tras pro vývoz ropy, kde předválečné cenové metodiky, které fungují na základě nakládací ceny v Baltském nebo Černém moři, již nejsou přesné. Kromě toho se ropa z ruských východních přístavů nadále obchoduje nad cenovým stropem 60 USD, což může naznačovat problémy s certifikačním procesem používaným k ověření, zda je tento strop dodržován.

Podobné problémy se objeví, když Rusko pošle své dodávky ropy jinam. S ohledem na související náklady a politický význam sankcí by aliance EU a G7 měly investovat do spolehlivého sledování ropy

a ropných produktů opouštějících Rusko a měly by tyto informace zveřejnit, aby posílily současné snahy o transparentnost a pomohly tvůrcům politik a médiím objektivně upozornit na hlavní cesty . za obcházení sankcí.

O autorech

- **Ben McWilliams**

Ben pracuje pro Bruegel jako přidružený pracovník v oblasti energetické a klimatické politiky. Jeho práce zahrnuje analýzu řízenou daty ke kritice a informování evropské veřejné politiky, konkrétně v oblasti energetiky a její dekarbonizace. Nedávná práce se zaměřila na důsledky probíhající energetické krize a politické možnosti reakce. Mezi další zajímavá témata patří nástroje pro stimulaci průmyslové dekarbonizace a důsledky nástupu nových energetických systémů, zejména vodíku, pro novou ekonomickou geografii.

Vystudoval magisterský titul v oboru Hospodářská politika na Utrechtské univerzitě a dokončil práci zkoumající ekonomické dopady zdanění uhlíku v Britské Kolumbii. Předtím studoval bakalářský titul z ekonomie na University of Warwick, přičemž jeden rok strávil studiem na University of Monash v Melbourne.

Ben má dvojí britské a holandské občanství.

- **Simone Tagliapietra**

Simone Tagliapietra je seniorkou ve společnosti Bruegel. Je také profesorem energetiky, klimatu a environmentální politiky na Katolické univerzitě v Miláně a na Univerzitě Johna Hopkinse – School of Advanced International Studies (SAIS) Europe.

Jeho výzkum se zaměřuje na klimatickou a energetickou politiku Evropské unie a na politickou ekonomii globální dekarbonizace. Se záznamem mnoha politických a vědeckých publikací, také v předních časopisech, jako je *Nature* a *Science*, je autorem *Global Energy Fundamentals* (Cambridge University Press, 2020).

Jeho sloupky a politické práce jsou publikovány a citovány v předních mezinárodních médiích, jako jsou BBC, CNN, Financial Times, The New York Times, The Economist, The Guardian, The Wall Street Journal, Le Monde, Die Zeit, Corriere della Sera a ostatní.

Simone je také členkou představenstva Clean Air Task Force (CATF). Je držitelem titulu PhD v oboru instituce a politiky na Università Cattolica del Sacro Cuore. Narodil se v roce 1988 v Dolomitech a mluví italsky, anglicky a francouzsky.

- **Georg Zachman**

Georg Zachmann je Senior Fellow ve společnosti Bruegel, kde od roku 2009 pracuje na energetické a klimatické politice. Jeho práce se zaměřuje na regionální a distribuční dopady dekarbonizace, analýzu a návrh trhu s uhlíkem, plynem a elektřinou a energetickou a klimatickou politiku EU. Předtím pracoval na německém ministerstvu financí, v Německém institutu pro ekonomický výzkum v Berlíně, v energetickém think-tanku LARSEN v Paříži a v poradenské společnosti Berlin Economics.

Téma

Zelená ekonomika

Klíčové slovo

Evropská zelená dohoda klimatická změna řízení eu

Jazyk

Angličtina